

mjr dr Jerzy Prochwicz

Archiwum SG w Kętrzynie

BIOGRAFIE

PRZEMYSŁAW NAKONIECZNIKOFF, GENERAL BRYGADY, KOMENDANT OKRĘGU AK KRAKÓW

Przemysław Nakoniecznikoff ur. 1 VI 1896 r. w Tyflisie, s. Franciszka i Elżbiety z d. Klukowska. W 1909 roku za udział w strajku szkolnym aresztowany i wydalony z gimnazjum. Uczył się potem w średniej szkole handlowej w Tyflisie i ukończył ją w r. 1913. Działał w Związku Strzeleckim przy „Domu Polskim” w Tyflisie. W dn. 6 VIII 1915 r. został powołany do wojska rosyjskiego. Ukończył szkołę oficerską i jako ppor. walczył na froncie tureckim i perskim. Po rewolucji październikowej wstąpił do Polskiej Samodzielnej Brygady na Kaukazie. Po rozbrojeniu Brygady dn. 26 VI 1918 r. w POW wyjechał na Kubań, do organizującej się Dywizji gen. Lucjana Żeligowskiego i dowodził komp. ckm, a potem baonem. Po przybyciu do Polski z 4 DP, dowodził baonem 28 pułku piechoty w wojnie polsko-bolszewickiej. Ranny dn. 22 V 1920 r. pod m. Gołbia, stracił prawe oko. Odznaczony: Virtuti Militari 5 kl. i trzykrotnie Krzyżem Walecznych. W roku 1932 dowodził baonem 5 psp - Sambor.

Od 1933 r. do połowy sierpnia 1936 r był zastępcą d-cy 63 pp w Toruniu. Awansował na podpułkownika i przeniesiony został do Brygady KOP „Podole” na stanowisko d-cy pułku KOP „Czortków”. Po reorganizacji KOP w 1938 r. został z-cą d-cy. Brygady KOP „Podole”.

We wrześniu 1939 r. dowodził 163 pułkiem piechoty rez. zmobilizowanym z baonów KOP „Borszozów” i „Czortków” Brygady „Podole”. Żona i syn zostali aresztowani i wywiezieni z Czortkowa do ZSRR. Tam zmarła żona, syn przedostał się na Bliski Wschód i odnalazł swego ojca, który dowodził organizującą się 2 Brygadą 3 DP Karpackiej w Gedera Palestyna.

Po specjalnym przeszkoleniu wrócił do kraju jako „cichociemny”, zrzucony z samolotu w nocy z dn. 21 na 22 IX 1944 r. w rejonie Szcze-

kocina i został z-cą Komendanta Okręgu AK Kraków. Dowodził zwycięskimi walkami z Niemcami w dniach 27 i 28 X 1944 r. pod Radkowem i Chlewicami.

W dn. 28 X 1944 r. został Komendantem Okręgu AK Kraków pseud. „Kruk II” na miejsce aresztowanego płka Edwarda Godlewskiego pseud. „Garda”.

Wiosną 1945 r. został aresztowany w Krakowie, skazany i wywieziony do ZSRR w rejon Archangielska, prawdopodobnie do Dubrowłagu. Po powrocie do kraju w 1956 r. pracował w fabryce mebli w m. Dobre Miasto. Ożenił się z panią Jadwigą z d. Müller, wdową po por. Bieleniu z 35 pułku piechoty z Brześcia nad Bugiem. Ślub z panią Jadwigą odbył się w Łomiankach.

Generał zmarł dn. 14 VIII 1957 r. w szpitalu w Krakowie. Ciało sprowadziła do Lubaczowa żona. Generał Przemysław Nakoniecznikoff pochowany jest w grobowcu rodziny Müllerów. Obok Generała spoczywa żona Jadwiga, która zmarła dwa lata później. Grobem opiekuje się szwagier p. Mieczysław Müller.

Krzyż *Virtuti Militari*, który od 1920 r. zdobił mundur Generała, został ofiarowany przez rodzinę państwa Müllerów jako wotum i w dniu 14 VIII 1977 r. po uroczystej Mszy św. został zawieszony przed obrazem Matki Bożej Łaskawej w prokatedrze w Lubaczowie.